

Referat for møde i Indre By Lokaludvalgs Byudviklingsgruppe

Tid: Onsdag den 25. marts 2026 kl. 17-19.00

Sted: Vartov i Farvergade 27.

Deltagere: Lars, Birgit R, Kim, Kjeld, Peder, Marietta, Sally, Margot

Mødet startede med en rundvisning i dele af Vartov samt oplæg fra Grundtvigsk Forum om, hvordan det er at eje og vedligeholde en ældre ejendom i Indre By.

1/ Valg af mødeleder

Sally

2a/ Hvordan kan vi følge op på rundtur og oplæg i Vartov

Beslutning

Vi havde en rundtur i huset og havde mulighed for at stille spørgsmål til ejendommen og planerne for en kommende renovering.

Vi kan evt til maj have et opfølgende møde, hvor Grundtvigsk Forum ved mere om renoveringen af Vartov. Der arbejdes på at realisere en plan for renovering, som kan påbegyndes i august, men finansieringen er endnu ikke endeligt på plads.

Vi talte om hvordan en renovering af Vartov kunne bruges som inspiration andre steder i Indre By.

Læs bilaget *Bilag om Vartovs baggrund og status i dag* for at læse yderligere.

Debat

- Spørgsmål om Grundtvig Hus i dag.
Svar: De prøvede at rejse penge til køb af Grundtvig Hus, men det lykkedes ikke.
- Spørgsmål til Grundtvigsk Forum.
Svar: Organisationen har ca. 20 ansatte og har et delt fokus på drift af huset og formidling af Grundtvig og Grundtvigs betydning for samfundet i dag.
Der er både fokus både på at leje lokaler ud, at understøtte lokale fællesskaber og at skabe en form for fælleshus i indre by – baseret på den danske højskoletradition.
- Kan vi tale yderligere sammen om den kommende renovering.
Svar: Ja, det kan vi godt.
- Hvordan håndteres tilgængelighed?
Svar: Dette er en udfordring. I 1990'erne fik de lov til at indsætte en elevator, hvilket de med stor sandsynlighed ikke havde fået lov til i dag.
- Hvad betyder fredningen for renoveringen?
Svar: For Grundtvigsk Forum har fredningen åbnet døre og en anledning til ny inspiration til arbejdet med huset.

Der var en snak om hvem de arbejder sammen med i forbindelse med renoveringen. Medlemmer af Byudviklingsgruppen nævnte at Center for bygningsbevaring har meget viden.

Der er udarbejdet et forslag til renovering af ejendommen i samarbejde med en arkitekt. Målet er gradvist at genskabe det indre, som det så ud i 1856, med fokus på bæredygtighed.

Grundtvigs Forum har indledt en dialog med Slots- og Kulturstyrelsen, og ambitionen er at gøre bygningen mere åben, bl.a. med en offentlig stueetage og en spisesal for alle.

Vi talte om, om renovering af Vartov kunne bruges som inspiration til andre projekter i Indre By.

2b/ Hvordan kan vi følge op på rundtur og oplæg i Vartov, drøftelse med to foreninger i Vartov

Vi talte med to foreninger, der er aktive i Vartov

- Det Internationale Akademi for Uddannelse og Demokrati, Jakob Erle
- Aftenskolerne Samråd, Charlotte Lorenzen

Jakob fortalte om hvordan

- Han er med til at planlægge et borgermøde sammen med Indre By Lokaludvalg om beredskab.
- Beredskab og resiliens er en vigtig del af folkeoplysning og det lokale demokrati.
- Det er et ønske at flere får mulighed for at være aktive når det kommer til beredskab.

Der var en debat om hvor vigtigt det var at give folk mulighed for at handle.

Charlotte fortalte om hvordan

- Formålet for aftenskolerne er livslang læring til voksne på et folkeoplysende og demokratisk grundlag.
- Aftenskolerne Samråd i København er en paraplyorganisation for alle byens aftenskoler.
- Samrådet arbejder med en 5 års strategi og i 2026 lægger de vægt på samarbejde med civilsamfundsaktører som eksempelvis byens lokaludvalg, gårdlaug, affaldsfællesskaber og grønne byhaver.
- Samrådet har også fokus på at aktivere mennesker i fællesskaber herunder bl.a. psykisk sårbare personer.
- Aftenskolerne deltager aktivt i beredskabsdagen d. 6 maj.
- En begrænsning for aftenskolerne for at kunne holde kurser i Indre By er mangel på lokaler.

Der var en debat om hvordan vi kunne indgå et samarbejde mellem lokaludvalget og aftenskolerne om byudvikling, forskellige fællesskaber mm. Dette kan være et dagsordenspunkt i lokaludvalget.

Vi talte om hvordan vi kunne pege på, hvor der var behov for kurser og vi vil få hjælp til hvordan disse kurser kan realiseres. Disse kurser kan finde sted i lokaler, der ikke benyttes eller i fælles gårdhaver, afhængig af emnet. Vi kan her inddrage andre aktive grupper, såsom Grønne Nabo Fællesskaber.

3/ Godkendelse af referatet fra februar

Der var ingen kommentarer

4/ Godkendelse af dagsorden

Der var ingen kommentarer

5/ Byudviklingsgruppen i lokaludvalgets nye valgperiode

Forslag til emner, som vi skal arbejde med

- Grønne bylivsgader og krav til vores byrum.
- Vi skal holde øje med sager i lokaludvalget og politiske udvalg, men prioritere hvilke, vi følger aktivt op på.

Vi talte om følgende måder at arbejde på

- Vi skal se på vores prioriteringer.
 - Have fokus på at lokal inddragelse indgår i sager.
 - Hvordan man kan være aktiv i arbejdsgruppen.
 - Hvad kan vi påvirke i Københavns Kommune eller via andre parter?
 - Hvad har vi tidligere lykket sig med og hvorfor?
- Sager skal startes og undersøges, før der er en formel høring. Høringssvar skal have et fagligt fokus.
- Hvordan skal sagerne i byudviklingsgruppen forberedes og følges op?
- Hvad ved vi om de sager, hvor ting bare er sket uden inddragelse?
- Vi kan læse referatet fra maj 2024, der omtaler arbejdsmetoder.
- Vi skal være opmærksomme på strategier som "Vores København" i vores sager.

6/ Henvendelser til lokaludvalget

Vi tog sagerne op som inspiration i punkt 5.

Drøftelse af nogle aktuelle sager, fra henvendelser til Indre By Lokaludvalg i marts. Se den fulde liste her: [Henvendelser til lokaludvalget, marts 2026 | Københavns Kommune](#)

1. Sag nummer 3: Forslag vedrørende lokal parkering i indre By
Der er forslag om at der skal være håndværkerparkering mellem 8-17 og beboerparkering mellem 17-8, som er et forslag, som vi tidligere har taget op i byudviklingsgruppen.
2. Sag nummer 5. Bevaring og genetablering af gamle gadelamper i Nyboder
Der nævnes at det er godt at lokaludvalget i sine ønsker til budget ønsker at de gamle lamper geninstalleres i Nyboder.

7/ Orientering

Vi tog sagerne op som inspiration i punkt 5.

Er der sager, som vi skal orientere om.

- Vi har i lokaludvalget modtaget et notat om muligheden for at konvertere erhverv til bolig i Indre By. Se vedhæftet dokument.
- Sager, der var på Klima-, Miljø- og Teknikudvalgets møde, d. 16 marts.
[Forbud mod etablering af hoteller i Indre By og på Vesterbro | Københavns Kommune](#)
Otte af de foreslåede hoteller på listen er blevet afvist imens fem er blevet godkendt. Fremadrettet skal omdannelse af hotel godkendes politisk.
[Mulighed for at bygherre kan udarbejde lokalplaner og forenkling af lokalplanarbejdet | Københavns Kommune](#)
Det blev vedtaget, at der kan laves forsøg med at bygherrer kan lave udkast til lokalplaner.
[Opdateret Handlingsplan for transport af turister | Københavns Kommune](#)
Handlingsplanen blev anbefalet vedtaget. Lokaludvalget har indsendt et høringssvar.

Bilag om Vartovs baggrund og status i dag

Den historiske baggrund

Vartov blev bygget i 1724 og lå dengang i udkanten af København.

Det blev bygget som en fattiggård og et hospital, primært for gamle og kvinder.

Kirken blev først bygget i et rum midt i hospitalet og fik siden en separat bygning.

Grundtvig blev præst i Vartov i fra 1839-1872. Han blev præst i kirken for at kunne konfirmere sine sønner. Han havde sagt op i Vor Frelser Kirke på grund af uenighed med dekirkelige myndigheder. Kirken i Vartov blev set som et sted for gamle og kvinder. Grundtvigs fokus var på den troende menighed snarere end en tekstnær fortolkning af biblen.

Over tid skabte han et miljø, som folk rejste til for at opleve og tage hjem igen og f.eks. oprette en friskole eller andet. Han prægede folkeoplysning og skabte højskoletraditionen.

Vartov holdt op med at være et hospital og begyndte at forfalde. Det var ejet af Københavns Kommune og blev brugt til kontorer. I 1945 var der snak om at rive Vartov ned. I 1947, blev ejendommen købt af Kirkeligt Samfund, og er i dag et levende erindringssted for Grundtvig.

Grundtvigs Hus i Studiestræde blev bygget i 1906 af Grundtvigsk Forum som et samlingssted for unge. Under besættelsen blev det brugt af tyskerne, og Grundtvigsk Forum flyttede foreningens aktiviteter til Vartov umiddelbart efter krigen.

Vartov i dag

Vartov rummer i dag et kollegium til 14 personer og en række foreninger, der primært arbejder med kultur, folkeoplysning og lokaldemokrati.

Der er fortsat en menighed i Vartov i dag, baseret på Grundtvig.

Vartov har et bibliotek, for at samle værker af og om Grundtvig og den grundtvigske bevægelse.

Ejendommen Vartov er bygget og ændret over flere perioder, hvorfor mange af de oprindelige ting er ændret. Bygningen blev bygget med store vinduer og store rum med højt til loftet. Der har været malet med farver nederst og hvidt øverst, for at understrege dette.

Om renoveringen

Der er kontakt til en arkitekt om at renovere ejendommen, og der er lavet et forslag. Ønsket er over tid at renovere det indre, til hvordan det så ud i 1856, da det var det år, hvor facaden som vi ser i dag blev etableret.

Grundtvigsk Forum har haft en god dialog med Slots- og Kulturstyrelsen i en første fase. Renoveringen vil have fokus på bæredygtighed.

Der er i denne renovering ønske om at gøre bygningen mere åben og gøre stueetagen mere offentlig. Der skal f.eks. være en spisesal, hvor alle kan spise frokost. Målet er bl. a. at have et åbent hus til glæde for både lokale og en større offentlighed – og at imødekomme den stigende interesse for Grundtvig.

Finansieringen og en endelig tidsplan for renoveringen er ved at blive afklaret.